E$_2$. <u>TANTARAN'NY LITERATIORA MALAGASY</u>

VANIM-POTOANA	ZAVA-MISY	TARA-KEVITRA	ASA SORATRA	MPANORATRA
1818 - 1896 KRISTI-ANA	-Fahatongavan'ny Misionera Anglisy (David Jones & Thomas BEVAN) -Fisokafan'ny sekoly samihafa -Fandikana ny Baiboly (1835) tamin'ny teny Malagasy -Fivoahan'ny Gazety I (TENY SOA) (1861) -Firoboroboan'ny fivavahana Kristiana na dia teo aza ny fanenjehana nataon-dRanavalona I -Fandefonana an-dRasalama Maritiora (1837)	-Fiantorahana tanteraka amin'A/tra -Fanehoana ny fahalemen'ny olombelona -Fanantenana Paradisa	-Tononkira maintimolaly -Kaonseritra Masina -Lahatsoratra famotopotoran-kevitra	Joseph ANDRIANAIVORAVELONA (Rainy),Josoa RAMANISA, RAINISOA RATSIMANDISA, RABARY (mpitandrina) ...
1896 - 1915 FAKAN-TAHAKA	-Firongatry ny fironan-tsaina:libre pensée, laïque -Fanaovana an-tsesitany ny Mpanjaka -Galliéni 1896 - 1905 -Victor Augagneur 1905 – 1910 -Albert Piquię 1910 – 1914 -Fijoroan'ny V.V.S izay ivondronan'ireo avara-pianarana (Dokotera, Mpanoratra, Mpitondra fivavahana...) -Fanandratana ny zava-bita sy ny fomba Frantsay.	-Fitiavana -Fandrosoana -Fankatoavana ny Frantsay -Fankaherezana	-Tantara tsangana -Tantara foronina -Sombin-tantara -Tononkalo...	RAJAONAH(Tselatra), Alphonse RAVOAJANAHARY, Edouard ANDRIANJAFITRIMO (Stella),Justin RAINIZANABOLOLONA (Jupiter), RAMAHOLIMIHASO (Radium Rhosalis)
1922 - 1930 FIFORE-TANA ANATY na SORISO-RIN-TSAINA	-Fanenjehana tsy an-kiato an-dRALAIMONGO - Asa an-terivozona SMOTIG -Fisian'ny aretina samihafa (gripa espaniola, pesta) -Fisian'ny rivo-doza mahatsiravina -Fanafoanana ny fampianarana tantara jeografia, Malagasy -Natao sesitany ny V.V.S	-Enji-dresin'ny fiainana -Alahelo -Fanakambotiana -Fahadisoam-panantenana -Embona sy hanina	-Tononkalo -Sombin-tantara -Tantara foronina	<u>ZOKINY</u> Ireo Voarohirohy tamin'ny raharaha V.V.S.: Ny Avana RAMANANTOANINA, Jasmina RATSIMISETA, RAVELOJAONA, JUPITER, RAJAONAH Tselatra, STELLA,

grandprof.net

		-Aloky ny fasana sy ny fahafatesana		RADIUM RHOSALIS **<u>ZANDRINY</u>** Ireo mpanoratra teraka taorian'ny 1901: J.J.RABEARIVELO,Samuel RATANY, HARIOLEY (Elie RAHAROLAHY), LYS BER (Joseph Honoré RABEKOTO)
1930 - 1945 MITADY NY VERY	-Fampodiana ny taolam-balon-dRanavalona III avy any Algérie -Fiverenan'ireo voasesitany -Faha 100 taona nandinika Baiboly -Fitokanana ny fampielezam-peom-pirenena -Fanantenana ny mpiara-belona hiverina sy handala ny maha-Malagasy tamin'ny alalan'ny gazety samihafa <u>Ireo very notadiavina</u> Ny haisoratra Malagasy, ny teny malagasy, fahafahana, ny maha-Malagasy, fitiavan-tanindrazana	-Fitiavana -Zava-misy -Tanindrazana -Nofinofy -Hasambarana -Fepetra maha-olona	-Lahatsoratra famotopotoran-kevitra -Tantara foronina -Sombin-tantara -Tononkalo	-J.J. RABEARIVELO -Charles RAJOELISOLO -Ny AVANA R. -DOX -RAFANOHARANA (Bolespara) -LE MYOSOTIS(Charles RATSARAOELINA)

grandprof.net

1945 - 1960 FITAKIA-NA FANARE-NANA na FITAKIA-NA FAHALEOV AN-TENA	-Fiforonan'ny Antoko politika samihafa PDM, JINA, PANAMA, PADESM -Fitondran'i DECOPPET izay nitarika ny fanavakavahana foko -Fanafoanana ny antoko MDRM sy fisamborana ireo mpitarika izany -Fijoroan'ny Repoblika Madagasikara I (14 Oktobra 1958) -Fahazoana ny fahaleovan-tena (26 Jona 1960)	-Fanoherana ny fanjanahan-tany -Fiantsoana ny olona ho tia tanindrazana -Fitaomana ny Malagasy hamerina ny tsaran'ny razanafanehoana fa tsy azo sakanana ny fahaleovan-tena -Fanitsiana ny fitondran-tena	-Tononkalo -Sombin-tantara -Tantara foronina -Lahatsoratra famotopotoran-kevitra -Sombin-tantara	-Clarisse RATSIFANDRIHAMANANA -RANDRIAMIADANARIVO -Randja ZANAMIHOATRA -E.D. ANDRIAMALALA...
1960 -1972 SARIN-TSARIM-PAHA-LEOVAN-TENA	-Nisy ny antoko politika natanjaka PSD, AKFM, MONIMA -Mbola voazanaka ara-toe-karena sy ara-tsaina ny Malagasy -Nofoanana vonjimaika ny fampiasana ny teny Malagasy tany amin'ny fanadinana samihafa	-Fanoherana ny sarintsarim-pahaleovan-tena -Fanohizana ny fitadiavana ny very -Fanabezana ny vahoaka manoloana ny fandrosoana -Ny fahaleovantena	-Tononkalo -Tantara an-tsehatra -Sombin-tantara	-ANDRY ANDRAINA (Razafindrazaka) -RADO -J. Nalisoa RAVALITERA -Celestin ANDRIAMANANTENA -ILAY (Ralaisaholimanana Louis Dominique)

ANKEHITRINY 1972 -1991 TOLOMPIAVOTANA	-Fihetseham-bahoaka niafara tamin'ny fitokonambe -Famoahana ny fanagasiana ny fampianarana -Fitomboan'ny fahantrana sy ireo tsy an'asa -Fisondrotan'ny vidim-piainana -Tsy fisian'ny fanarahan-dalàna teo amin'ny sehatra maro	-Fampitahana ny rafi-pitondrana teo aloha sy ny efa misy -Fahadisoam-panantenana -Fanehoana ny tolon'ny vahoaka madinika -Fiantsoana ny olona hiverina eny ambanivohitra	-Tononkalo -Tantara amin'ny endriny samihafa -Lahatsoratra famotopotoran-kevitra -Rian-kalo -Nisy ny gazety literera nivoaka: AMBIOKA, VALIHA	-Iharilanto Patrick ANDRIAMANGATIANA -Elie RAJAONARISON -RANÖE -RADO -SOLOFO JOSE -HAINGO -RANJATOHERY Harilala
ANKEHITRINY 1991 -2000 FANALALAHANA	-Fihetsaham-bahoaka nitakiana fanovana -Fiorenan'ny orinasa afaka haba -Fisehoan'ireo areti-mifindra samihafa -Firoboroboan'ny hainoaman-jery tsy miankina -Fitontongan'ny fiainan'ny olona noho ny risoriso -Nahazo vahana ny toe-tsaina nandala ny Demokrasia	-Tsy fahatokisana ny mpanao politika izay mandiso fanantenana -Tsy fisian'ny fahamarinana teo amin'ny sehatra maro -Fitomboan'ny fahantrana -Fahasimban'ny tontolo iainana		

grandprof.net

grandprof.net

II. NY MPANORATRA SY NY ASA SORATRA

LOHATENY	JASMINA RATSIMISETA	Jean Joseph RABEARIVELO	Samuël RATANY
FIAINANY	-Teraka ny 1890 (Zanak'i Ratefiarivony sy Razafindrasoa) -Mpianatry ny "Le Myer de Vilers" tao Anatirova -Mpikambana tao amin'ny VVS ary voasesitany tany Comores -Niasa tamin'ny gazety TANAMASOANDRO FEHIZORO -Tompon'ny gazety TELEGRAFY -Maty ny taona 1946 ary milevina ao Ambanidia -Nanambady an-dRavaoarivony ary tsy niteraka izy ireo	-Teraka ny 04 Martsa 1901 tao Isoraka (Zana-dRabozivelo) -Mpianatra tao amin'ny dekoly Andohalo, kolejy masina Misely Amparibe -Natsahatra tamin'ny fianarana teo amin'ny faha 13 taonany -Niasa tay Ambatolampy (Chef de Canton), Imprimerie de l'Imerina (mpanala diso) -Nanambady an-dRabako Marguerite ny 1926 ary niteraka 5 mianadahymaty zanaka ny 1933 (zanaka vavimatoa) noraisina tao amin'ny Akademia ny 1931 -Maty ny 22 Jona 1937 ary nalevina tao Ambatofotsy Avaradrano	-Teraka ny 16 Jolay 1901 tao Ankadibevava Antananarivo (Zanaky RATSIMAMAKITANY sy RAMARIAVERO -Mpianatry ny sekoly Paul Minault Ambohijatovo -Manan-talenta eo amin'ny hira sy zava-maneno -Mpitana bokim-bola tao amin'ny tranom-barotra Vassiliou -Nanambady an-dRasoazananohatra ary niteraka vavitokana -Maty ny 10 Oktobra 1926 ary nalevina tao Lazaina Avaradrano
SOLON'ANARANA	TREZAN, EMILIE P, PALAMEDA,LISE, BELZEBOBA, FANTOMAS, KINTANA, RENTGEN, RAOTOBELOHA	VERBAL (teo amin'ny faha 14 taonany)	TANICUS
ASA SORATRA	<u>Tonokalo:</u> Rehefa maty aho, Nofiko hono, Ny lasa <u>Sombin-tantara:</u> Ny Adidy, Anatin'ny haizina <u>Tantara filalao an-tsehatra:</u> Dobla efatra, Ny tsy hamoizako azy.	<u>Tononkalo:</u> Tsy embona akory, Ny foko nanidina, Tanala very sampy. <u>Sombin-tantara:</u> Lala roa, Irène Ralimà <u>Tantara filalao an-tsehatra:</u> Imaintsoanala <u>Lahatsoratra famotopotoran-kevitra</u>	<u>Tononkalo:</u> Embona, Mba rotsirotrio, Tafaverina, Irery teo akaikin'ny fasana <u>Sombin-tantara:</u> Vita ho azy, Imbalonony <u>Sombin'eritreritra</u>

grandprof.net

GAZETY SY REVIO	*Fitarikandro, Mifoha i Madagasikara, Masoandro*	-Diavolana -Ranovelona -Ny Mpandinika -Fandrosoam-baovaoa -Amboara tononkalo: *Lova, KalokaloTatsinanana*	*-Tanamasoandro* *-Akon'larivo* *-Jouranl de Mdagascar* *-Ny Mpandinika* *-Fandrosoam-baovao* *-Sakaizan'ny tanora...*
TARA-KEVITRA	-Fitiavana -Fiainana -Fanambadiana -Fahakambotiana -Aloky ny fahafatesana sy fasana -Ny lasa...	-Alahelo tsy fanta-piaviana -Fahadisoam-panantenana -Fahakambotiana -Aloky ny fahafatesana sy fasana -Fahatsiarovana -Fitiavana	-Sorisorin-tsaina -Alahelo tsy fantam-pihaviana -Embona sy hanina -Aloky ny fahafatesana sy fasana...

II. BOKY VAKIVAKIM-PIAINANA

a) Mikasika ny mpanoratra

Anarana	Daty sy toerana nahaterahana	Fianarana sy Asa	Asa soaratra
IHARILANTO PATRICK ANDRIAMANGATIANA	16 May 1955 tany Mitsinjo Mahajanga	-Mpianatra tao amin'ny Sekoly Protestanta Ankadimbahoaka -Lycée Philibert Tsiranana Mahajanga -Oniversiten'i Madagasikara -Mpampianatra teny Malagasy:Lycée MORAMANGA,Lycée ANDOHARANOFOTSY	-Tononkalo -Tantara foronina -Tantara an-tsehatra -Tantara an'onjampeo -Amboaran-tsombin-tantara -Andram-pandinihana